

Intersteno – Ghent 2013- Correspondence and summary reporting

Wedstrijd Correspondentie en notuleren

DUTCH

De wedstrijdtekst bevindt zich in de derde kolom van de lettergrepentabel in art. 19.1 van het Intersteno Wedstrijdreglement.

*- Vooraf bekend te maken de woorden:
stand-by, geothermische warmte*

Proefdictaat (1 minuut)

Als het gaat om uw maandelijkse energierekening, let u natuurlijk op mogelijkheden om
daarop te 1/4

besparen. We raden u in dat verband aan om in uw woning zowel elektriciteit als aardgas
toe te passen. 1/2

Voor verlichting, tv, koelkast en vele andere apparaten die u dagelijks gebruikt, is er
geen alter- 3/4

natief voor elektriciteit. Maar voor verwarming en koken is aardgas ongetwijfeld de meest
voordelige keuze.

1 minuut, 122 lgr.

De wedstrijdtekst

A. Het briefdictaat (3 minuten, 402 lettergrepen)

Geachte verbruiker, De kosten van gas en elektriciteit vormen een groeiende last voor tal van huishoudens. 1/4

Wij, als nutsbedrijf, begrijpen dit en daarom adviseren wij u graag over het verlagen van uw energie- 1/2

rekening. In deze brief staan nuttige tips om het verbruik van gas en elektriciteit te beperken. Doe bijvoorbeeld 3/4

de lichten uit die niet strikt nodig zijn en gebruik energiebesparende lampen. Deze gaan tot tien keer langer

1^e minuut, 122 lgr.

mee en verbruiken 75% minder energie dan gewone lampen. Laat bovendien geen apparaten op 1/4

stand-by staan; ook dit bespaart elektriciteit. Gebruik grote apparaten, zoals wasmachines, in de vroege ochtend, 1/2

's avonds laat of in het weekend, als het tarief laag is. Houd uw koelkast op een optimale temperatuur van 4 graden, zet er geen 3/4

warm voedsel in en zorg dat de deur niet langer openblijft dan noodzakelijk. Tot slot volgen hier enkele kooktips. Gebruik steeds

2^e minuut, 134 lgr.

het juiste formaat pan voor de kookplaat van uw fornuis en doe er een deksel op. Dit bespaart energie, doordat de inhoud sneller aan de kook 1/4

komt. Zorg er daarbij voor dat de gasvlam alleen de bodem van de pan verhit. Dit voorkomt bovendien dat de handvatten heet worden. Het gaat 1/2

niet alleen om uw geld, want wie minder energie verbruikt, is tegelijkertijd groener. Zo helpt u het milieu te beschermen door een 3/4

verminderd verbruik van fossiele brandstoffen, met als gevolg óók een vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen. Met vriendelijke groet,

3^e minuut, 146 lgr.

- Neem een dictaatpauze van 10 seconden in acht.

B. Het notuleerdictaat (7 minuten, 1344 lettergrepen)

Onze toekomst hangt af van energiebesparing en meer gebruik van hernieuwbare energie

1. Iets over fossiele brandstoffen

Zeker, het is

1/4

een moeilijke naam “fossiele brandstoffen”, maar we kunnen het begrijpelijk maken door te zeggen dat kolen, olie en aardgas zo worden genoemd.

1/2

Dit zijn immers brandstoffen die zich meestal diep in de aarde bevinden, waar ze zich gedurende miljoenen jaren hebben gevormd. Fossiele brand-

3/4

stoffen zijn nog steeds de voornaamste energiebron voor mensen over de hele wereld, bijvoorbeeld om auto's te laten rijden en woningen te

1^e minuut, 156 lgr.

verwarmen. Pas de laatste jaren zijn we ons ervan bewust dat fossiele brandstoffen twee grote nadelen hebben. Ten eerste zijn ze eindig en niet hernieuwbaar.

1/4

Als de aardse voorraad aan kolen, olie en aardgas is uitgeput, zullen deze energiebronnen voorgoed zijn verdwenen. Ten tweede heeft het gebruik van

1/2

fossiele brandstoffen een negatieve uitwerking op de natuurlijke omgeving. Dit is het gevolg, zoals wordt gezegd, van de uitstoot van schadelijke

3/4

stoffen die ze veroorzaken.

2. Waarom energiebesparing belangrijk is

Energiebesparing betekent vooral het zuinig gebruik van

2^e minuut, 168 lgr.

energie: energie voor uw auto of woning, voor fabrieken enzovoort. We zullen hier aangeven dat energiebesparing belangrijk is door de positieve effecten ervan

1/4

te laten zien. Kijken we daarom eens naar uw persoonlijke situatie. Doet u thuis aan energiebesparing, zoals het gebruik van energie-efficiënte

1/2

apparaten en het isoleren van dak en muren, dan bespaart u geld door het verlagen van uw energierekening. Iedereen waardeert zo'n positief effect. Wereldwijd

3/4

betekent energiebesparing dat de uitputting van de eindige voorraad fossiele brandstoffen wordt uitgesteld, waardoor deze voorraad langer meegaat in de toekomst.

3^e minuut, 180 lgr.

Ten slotte draagt energiebesparing bij aan een gezonder milieu, doordat zo de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals reeds besproken, zal worden verminderd.

3. Wat zijn de

1/4

alternatieven voor fossiele energie?

Niettegenstaande al onze energiebesparing zullen kolen, olie en aardgas in de toekomst schaars en daarom duur worden. De

1/2

conclusie is dat we alternatieven voor fossiele energie nodig hebben. Een bekend alternatief is kernenergie. Hoewel kernenergie veel wordt gebruikt, heeft het twee belang-

3/4

rijke nadelen. Er is het risico van rampen, met stralingsschade, en er is de moeilijke verwijdering van het kernafval. Gezien de nadelen van fossiele en nucleaire

4^e minuut, 192 lgr.

energie, biedt hernieuwbare of groene energie ons de beste alternatieven voor de toekomst. We spreken dan over de zon, die ons elektriciteit geeft door zonne-energie.

1/4

We spreken over wind en water, waarmee elektriciteitproducerende turbines kunnen worden aangedreven, en over geothermische warmte, de warmte diep in de aarde,

1/2

die kan worden aangeboord om onze huizen te verwarmen.

4. De huidige en verwachte rol van hernieuwbare energie

Er is een breed scala van hernieuwbare energiebronnen en tot

3/4

nu toe hebben we geen melding gemaakt van alle bestaande bronnen van groene energie. Neem bijvoorbeeld biobrandstof, gemaakt uit het materiaal van bomen en planten. Toch wordt op dit

5^e minuut, 204 lgr.

moment slechts ongeveer 15% van het wereldwijde energieverbruik geleverd door al deze hernieuwbare bronnen. Dat is natuurlijk veel te weinig om ze te kunnen presenteren als een

1/4

geloofwaardig alternatief voor fossiele energie. Om dit te verhelpen zijn streefcijfers en doelstellingen voor het toekomstig gebruik van hernieuwbare energie opgesteld. Dat is zowel interna-

1/2

tionaal, als nationaal gedaan. Een breed aanvaarde doelstelling is dat in het jaar 2020 ons energieverbruik voor 20% moet komen uit groene energie. Dit is althans de doelstelling

3/4

van de Europese Unie.

5. Onze toekomst hangt af van de beschikbaarheid van energie

Onze moderne, stedelijke samenleving is zeer afhankelijk van energie, met name van

6^e minuut, 216 lgr.

elektriciteit. Zonder elektriciteit zouden hele steden, vervoer en communicatie tot stilstand komen. Fabrieken, winkels en ziekenhuizen zouden niet meer kunnen functioneren. Water zou niet meer uit $\frac{1}{4}$

de kraan komen en de bewoners van de steden zouden niet meer in staat zijn om voedsel te kopen. Alleen op het platteland is er misschien nog een kansje om te overleven. Kortom, zonder energie zouden we $\frac{1}{2}$

als samenleving zeker en tegen onze zin terugvallen in primitieve levensomstandigheden. Het is dus noodzakelijk, als we onze manier van leven voort willen zetten, om voldoende energie $\frac{3}{4}$

ter beschikking te hebben, nu en in de toekomst. Daarvoor kunnen we zorgen door in te zetten op energiebesparing en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, zowel op nationale schaal en wereldwijd.

7^e minuut, 228 lgr.

—

De modelsamenvatting (alleen bedoeld voor de correctoren)*

Onze toekomst hangt af van energiebesparing en meer gebruik van hernieuwbare energie

Te behalen punten

1. Iets over fossiele brandstoffen (18 punten)

1. **Kolen¹, olie² en aardgas³** worden **fossiele brandstoffen⁴** genoemd. 6
2. Zij zijn de **voornaamste¹ energiebron²** voor de **mensen³**. 4
- 3.a. **Fossiele brandstoffen¹** hebben **twee² nadelen³**: 2
- b. ze zijn **eindig¹** (niet hernieuwbaar), 2
- c. het **gebruik¹** ervan heeft een **negatieve uitwerking²** op het **milieu³**. 4

2. Waarom energiebesparing belangrijk is (20 punten)

1. **Energiebesparing¹** is **zuinig gebruik²** van **energie³**. 4
2. Zo **bespaart men geld¹** door het **verlagen van de energierekening²**. 4
3. Ook de eindige **voorraad fossiele brandstoffen¹** gaat **langer mee²**. 6
4. Het is **goed voor het milieu¹** door **minder uitstoot van schadelijke stoffen²**. 6

3. Wat zijn de alternatieven voor fossiele energie? (22 punten)

- 1.a. **Fossiele brandstoffen¹** zullen **schaars²** en **duur³** worden; 4
- b. daarom hebben we **alternatieven nodig¹**. 2
- 2.a. **Kernenergie¹**, als alternatief, heeft **twee belangrijke nadelen²**: 4
- b. **het risico van rampen¹** en het probleem van **kernafval²**. 4
- 3.a. De **beste alternatieven¹** biedt **groene/hernieuwbare energie²**: 4
- b. **zon¹, wind² en water³**, en **aard-/geothermische warmte⁴**. 4

4. De huidige en verwachte rol van hernieuwbare energie (20 punten)

1. Er is een **breed scala¹** van **hernieuwbare/groene² energiebronnen³**. 4
2. Slechts **15%¹** van het **wereldwijde energieverbruik²** betreft **groene energie³**. 6
3. Om **deze situatie te verhelpen¹** zijn **doelen²** gesteld. 4
4. De **EU-doelstelling¹** is: **20% groene energie²** in **2020³**. 6

5. Onze toekomst hangt af van de beschikbaarheid van energie (20 punten)

1. De **stedelijke samenleving¹** kan **niet functioneren² zonder energie³**. 4
2. **Zonder energie¹** vallen we **terug²** in **primitieve omstandigheden³**. 6
- 3.a. **Energie¹** moet daarom **beschikbaar blijven²**: 4
- b. **door energiebesparing¹** en **ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen²**. 6

100 punten totaal

*) De deelnemers gebruiken bij het samenvatten hun eigen woorden; synoniemen zijn toegestaan. Om alle punten van een zin in het model te verdienen, moet de betekenis ervan voor 80% of meer in de samenvatting aanwezig zijn. De helft van de punten wordt toegekend bij een aanwezigheid tussen 20 en 80%, nul punten bij minder dan 20%. Om deze berekening te vergemakkelijken zijn de kernwoorden van elke zin in het model vet gedrukt en genummerd (in superscript).